

Însemnările apocrife ale unui dramaturg nejucat

Cînd se vorbește despre „public“ se vorbește ca și cum el ar fi întruchiparea unei singure ființe, inteligentă sau proastă, cultivată, evoluată, rafinată sau primitivă, cu bun gust sau dimpotrivă cu receptivitate numai la facil și vulgar.

Dar cum se numește atunci, cea vietată, cu sute de mii de capete atît de divers nuanțat gînditoare, cu sute de mii de suflete sensibile, hiper-sensibile, hipo-sensibile, sau fără nici o vibrație, cu sute de mii de gusturi, preferințe, de la cel mai înalt pînă la cel mai de jos, cu sute de mii de ochi, miopi, prezbiți, sau cu vederea ce străbate și în nevăzut; cu sute de mii de urechi, unele fără auz, altele cu acel înspăimîntător dublu auz, cu sute de mii de mîini înghețate sau fierbinți, vii sau moarte, încrucișate ca pentru vecie pe un tors fără tresărire? Cum se numește această înlîntuire de vietăți, de individualități, de personalități, atît de distinct delimitate, pentru că știm că în natură nici măcar un grăunte de nisip, un anonim fir de iarbă nu este perfect asemenea cu altul?

Cum se întîmplă totuși că la un moment dat, ceea ce desparte, dispare, și rămîne doar ceea ce unește, topit într-un tot care te acceptă sau te respinge?

Nu poți stăpîni în celălalt — celălalt putînd fi și o sumă și un rezultat, — decît ceea ce ai reușit să modifichi prin transplantul convingerilor tale.

Minciuna se denunță prin ambiția de a se dovedi adevăr. Publicul poate fi captivat de minciună; dar convins, numai de adevăr.

Textele cele mai confuze găsesc, în interpretarea criticilor, sensurile cele mai clare.

Cînd se spune: Piesa cutare este proastă, dar trebuie să recunoaștem „face săli pline“ — se înțelege de-a dreptul, nu numai se subînțelege, că publicul este considerat mai prost chiar decît autorul cu piesa lui cu tot! Dar injuria, adresată unei colectivități întregi, nevizînd personal pe nimeni, nu invită nici o armă albă să-și spele onoarea.

Publicul este ca o femeie ori prea naivă, ori prea ușoară, și într-un caz și în altul prea lesne de sedus, pentru ca un orgolios, respins de toate femeile, să nu-și considere eșecul, o victorie.

Pînă la urmă, publicul, pe care ți l-ai cîștigat, este cel pe care ți l-ai format. Să nu spună nimeni că nu este o reușită, cînd tu ți-l recunoști și el te recunoaște.

Dacă aș vrea neapărat să izbutesc, aș ști cum să atrag atenția asupra mea: o piesă de teatru care să provoace scandal.

Că scandalul stîrnește interes, atrage în orice caz, iată cel mai banal dintre

exemple: o încăierare pe stradă adună în jurul ei zeci de curioși, zeci de oameni care nu au timp să-și vadă de treburile lor, dar au întotdeauna timp să se amestece în ale altora, și printre toți aceștia, poate cineva care vrea să afle de partea cui e dreptatea, sau cineva care este întotdeauna de partea învingătorului. Cînd cercul mulțimii ajunge să împiedice circulația, intervine ordinea publică în uniformă. Curioșii se dislocă greu, poltronii părăsesc terenul primii. Cel care vrea să afle adevărul rămîne pînă la urmă, dar jocul nu a fost interesant dacă nu lasă toate întrebările deschise.

Bine, deci rețeta este simplă. Dar ce fac pe urmă, după ce s-a liniștit scandalul? Deobicei, cîmpul de bătălie rămîne pustiu... Ei, dar vād eu ce fac! Totul e să mă decid: vreau, sau nu vreau, să atrag atenția asupra mea? Vreau sau nu să izbutesc?

Dacă eu nu mă voi apăra, atunci cine? Și dacă nu acum, atunci cînd?

Pentru conformitate și nu pentru conformism,
Sidonia Drăgușanu

P.S. Am vrut să cunosc opinia unui număr cît mai mare de spectatori și spectatorare despre mult discutata piesă, care cred că se numește: „Solfegiul incantabil“ de... A, de Onofrei Cristofor.

Spre dezolarea mea de aspirant la glorie, sau barem la consacrare, mai mulți decît cîțiva, nu știau numele autorului, alți cîțiva, al pieșci. Majoritatea veniseră pentru actori, pentru interpreții principali al căror nume nu le crea dificultăți de pronunție.

Actorii pot deveni idolii publicului, autorii dramatici, niciodată. Dar oare ei o știu?